

leta. Za obdarovanje so razna slovenska društva poslala zelo mnogo darov, tako Slovenska straža iz Maribora, Prijatelji Slovenskih gorc iz Ljubljane, Ciril-Methodova družba, nadalje še banočina in občina. Na deški šoli so bili vsi šolarji več ali manj obdarovani. Starši so iz arca hvaležni vsem, ki so pripomogli k obilnemu obdarovanju. — V Apačah je učiteljestvo spet polnoštevilno. Prišel je nov učitelj g. Franc Lobnik, doma iz Razvanja pri Mariboru. — V Stogovce je bil iz šole na Crešnjevcu pri Slov. Bistrici premeščen učitelj g. Rudolf Cotič, doma iz slovenskega dela Italije.

Apaae. Da v nekaterih Slovenceh tukajšnje občine ni mnogo ali pa celo nič slovenske narodne zavesti, je znano po vsem Apačkem polju. Včasih se pa zgodi kaj tako posebnega, da bo gotovo zanimalo bravce »Slov. gospodarja«. V Plitvici sta umrla Slovenec in Slovenka, mož in žena. Pred nedavnim smo pa na njunem grobu opazili nagrobni spomenik z nemškimi napisom. Slovenci, ne bodite tako smešni s smešno velikim ocenjevanjem nemškega jezika!

Murska Sobota. Dolgoletna želja tukajšnjega prebivalstva, da bi bila naša metropola z železniško progo zvezana z Madžarsko (Kermedyn), se ni uresničila, kajti pred kratkim smo dobili obvestilo, da je prometno ministrstvo prošnjo zavrnilo. Sicer bi ta zveza bila za ves tukajšnji promet in trg velike važnosti, vendar pa zaenkrat ne smemo biti razočarani, če nam v tako

»NEDELJA« NAJ BO V LETU 1940 V VAŠI HIŠI!

»Nedelja« je lep verski tednik, ima 16 strani, s slikami in povestmi, stane pa letno samo 24 din in celoletni naročniki »Nedelje« so zavarovani za prime smrtne nesreče za 1000 din.

resnih mednarodnih zapletljajih železniške zveze ne dovolijo. Bo pa drugič dovoljeno, ko bodo lepši časi.

Genterovci. V dneh 12. in 13. januarja, 9. in 10. februarja ter 8. in 9. marca se bo vršilo pri nas žigošanje (cementiranje) sodov. — V nedeljo, 7. januarja, se bo poročila hčerka našega gostilničarja gdčna Hersenja z orožniškim podnarednikom g. Peričem, ki je dolgo let služboval v Turinšču. Obilo sreče!

Makole. Na štefanovo po večernicah se je naša Prosveta postavila z zelo lepo božično igro »Slovenski božič«, ki predstavlja žive jaslice. Vsa igra se poje ter je kar mala opera. In naši pevci so peli zelo dobro in lepo, zakaj tudi ne, saj jih je poslušala nabito polna dvorana, tako da bi še miš komaj dobila prostor v njej. — Spodnji del župnije, posebno Stopljani, se zelo pritožujejo nad brvjo preko Loznice, katero so razbili ob priliki regulacije. Vodna zadruga se je tedaj obvezala, da bo brv spet postavila v normalno stanje,

pa do danes tega še ni storila, pa čeprav morajo Dolinci še šest mesecev hoditi po zasilni brvi, ki nima nobene opore. Ob praznikih je bila zibajoča brv vsa v ledu in so se morali starejši ljudje naravnost plaziti preko nje, kajti sicer bi bili zdrknili v vodo. Prosimo, da bi občina to stvar čimprej uredila, kajti lahko se pripeti nesreča. Starejši ljudje že niti v cerkev ne gredo več, ker se boje nevarnega prehoda po zasilni brvi. — Nekateri fantje pijejo kot krave in v pijanem stanju ne vedo, kaj počenjajo. Alkohol je pa menda omrežil pamet tudi že nekaterim dekletom, ki kar javno preklinjajo in govore stvari, ki se neznemu spolu nič kaj ne podajo. Na tem ima največji delež seveda — šmarnica. Ali ni to žalostno!

Rogatec Zdravstveni tečaj za dojenčke pri Sv. Roku v šoli, na Donački gori in pri Sv. Florjanu, ki ga je organiziral Zdravstveni zavod, predavala in vodila skioptična predvajanja gdčna Jazbinškova, sestra Zdravstvenega zavoda v Rogatcu, je zelo ugodno potekel; matere so se ga udeležile polnoštevilno. Vsa dobra volja gdčne Jazbinškove ter šolskih upraviteljev, ki so vsestransko vabil matere na tečaj, bi menda glede odziva ne zalegla mnogo, ko bi predavateljica ne delila najrevnejšim materam vse mogoče potrebščine za dojenčke, perilo in obleke za otroke. So pač vajene naše matere, da jih gdčna Jazbinškova stalno obiskuje na domovih, jim daje nasvete ter jih napoti v Zdravstveni dom. Hitro so zvedele naše mamice, ki bodo stalno obiskovale tečaj, da

Božični prazniki v Nemčiji so bili v znamenju — jeklenih čelad

General M. Avila Camancho misli, da bo novi mehiški predsednik

Novi švicarski predsednik Pilet-Golaz

Zame je konec vojne — si misli od Fincev ujeti Rus

» smoki in kislim zeljem ter nekaj šilcev žganja, ki peče ko sam vrag,« reče zdravnik. Krojač je sicer zmajal z glavo, vendar si je v krčmi kar naročil to kotel. Drugi dan je bil — mrlič. Zdaj pa je bil zdravnik ves obupan. A ker je bil, kakor reče, no, vesten, si je v beležnico pripisal: »Pomaga samo kovačem, krojači pa po tem zdravilu umrjejo.«

Škorpjoni v postelji
Obupen boj bije mesto Mardin v Turčiji, ki slovi po velikanskem številu škorpjonov. Mesto leži v nizkem, vlažnem ozemlju, tako da se te neoprijetne živali tam do-

»Torej, dragi možje, kakor je moj predgovornik lepo povedal, mi moramo biti složni za naše stare pravice.«

»Da, da!« se je oglasil Mato zbadljivo, »rabota, palice —!«

»Mir! Mir!« se je zadril Mikica.

»Mi nočemo več ciganskega gospodstva, kakor je bilo doslej,« je nadaljeval zakotni advokat, večni kandidat za senatorja.

»Niti fiškalske ciganije!« je zabundal Mato.

»Mir! Tiho! Jezik za zobe!«

»Pravi, pošteni ljudje morajo priti na vlado, ne, kakor so zdaj, ki vas samo odirajo!«

»Potem vi ne morete!« je zavpil Mato.

»Mir, Mato! Jih boš dobil!«

»Mi vam bomo pravični, ne bomo se dali podkupovati, vaše otroke bomo oprlašali in plačevali boste samo pol toliko davka.«

»Živio! Živio!« se je drla množica.

»Hvala, hvala, dragi možje! Če bi bil jaz senator, jaz bi vse financarje nagnal, vi pa bi lahko prosto kuhali žganje in ga mirno popili.«

»Če bi ga vam pol dali,« se je nasmejal Mato ki je gledal advokata kakor stekel maček.

»Molči, bedak!« se je zadril Bradič s stola.

»Mir! Ven z njim!«

Mato je zadržal, oči so se mu zabliskale, lice mu je zažarelo. Vstal je in udaril z obema pestema po mizi:

»Ne, ne ne! Ne grem ven! In stokrat ne grem! Ta, ta« — je jecal ter kazal s prstom na Bradiča — »laže se! Ta da vam bo pravico krojil! Strela ga udarila! Zakopljite se rajši v črno zemljo! Glejte me samo, kakor da me hočete pojesti! Ne boji se Mato, ne! Ali hočete čuti za svojo dobroto? Kje je moja sliva, vi fini spectabilis? Ha? Požrli ste jo s korenino vred. Vražja je to pravica.«

»Mir, Mato! Znorel si!« ga je sunil Mikica.

»Ne dam, ne dam mira, pa če me tu na mestu pobijete,« je udaril kmet po mizi. »Vse naj čuje, kar se ga tiče! Ali vam je Gregurinčič dal petdeset golinarjev, da mu sina rešite soldaščine? Požrli ste jih, mladi Gregurinčič pa še danes nosi tornistro. Recite, da ni res! Ali vam je Tomo dal deset golinarjev za kolke? Vtaknili ste jih v žep. Ko pa vas je prišel vprašat, kako je s pravdo, ste ga vrgli ven; ko pa je šel na sodnijo, mu je rekel sodnik, da

NAJBOLJŠA IGRA ZA PREDPUST:

»Dva para se ženita« — 14 din. — Za tantijemo je plačati pet izvodov igre. — Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila.

bodo obdarjene od društva prijateljev Slovenskih goric iz Ljubljane z milom in robci, umivalniki in vsemi mogočimi dobrotami od plente do gotovih oblik. Nad 150 revnih mater, dojenčkov in sirot je bilo obdarovanih, saj so predstavljala darila večstodinarško vrednost. Za ta velikodušni dar se obdarovane matere ganjeno zahvaljujejo g. podbanovi kot podpredsednici društva in vsem članicam društva prijateljev Slovenskih goric.

Smartno ob Paldi. (Božičnica.) Dne 21. decembra se je v tukajšnji šoli zbralo 70 revnih šolarjev okrog božičnega drevesca, da sprejmejo božična darila, ki so bila zelo obilna. K temu so pripomogli različni dobrotniki, med katerimi moramo omeniti posebno sledeče: kr. banska uprava je darovala 30 m blaga in 200 din, krajevni šolski odbor je prispeval 300 din, g. Josip Irman, domačin iz Amerike, 300 din, po 100 din so darovali: Kmečka hranilnica in posejilnica v Smartnem, g. kaplan Jože Vošnjak, g. šolski upravitelj v p. Franc Zacherl, H. in O. Hudalec. Prošnji revnih otrok so se odzvali tudi še mnogi drugi dobrotniki, ki so prispevali vsak po svojih močeh. Trud, ki so ga žrtvovali gg. učiteljice za igrico »Martin Napuheke«, je dal 700 din dobička. — Po nagovoru g. šolskega upravitelja Rozmana Avgusta se je izvršila obdaritev navsezih otrok. Pet otrok je dobilo čevlje, pet dečkov in osemnajst deklic je prejelo blago za celo obliko, šest dečkov blago za hlače, 36 otrok pa po tri metre flanele za perile. Hvaležni obdarovanci so pred razsvetljenim božičnim drevescem zapeli nekaj božičnih pesmic, naktar so se veselili in zadovoljni razšli na svoje domove.

Celje. Dne 27. decembra je bila v Domu seja širšega odbora okrajne JRZ za celjski okraj. Seje so se udeležili nad sto funkcionarjev. Po pozdravnih besedah g. senatorja Mihelčiča je podal obilno poročilo o sedanjem političnem položaju g. senator dr. Fr. Kulovec. Banovinski tajnik g. M. Kranjc pa je obravnaval pomen organizacije. Na zborovanju se je razpravljalo tudi o hmeljarskem zakonu, kojega osnutek je poslan v Beograd, ter o potrebi izpremembe lovskega zakona. Posebno živahna je bila debata o našem slovenskem katoliškem tisku, o njegovi organizaciji in o širjenju med narod.

Prihova. Ljudje padajo kakor snopje na ledenih cestah. Na štefanovo je pri šoli na Prihovi na ledu pade Jezernik Jurij iz Sp. Grušovja tako nesrečno, da mu je počila lobanja. Nezavestnega so peljali domov. Sedaj je že izven nevarnosti. — Na ledu je padel tudi g. župnik Kojancič ter Leskovar Anton ml., ki pa se k sreči nista preveč poškodovala. — Z lestve je padla gospodinja Pšenčnik Marija, p. d. Lenartinja iz Dobrove tako močno, da se čez noč ni zavedla. Drugi dan pa je že spet hodila.

Svetina nad Celjem. Smo zlasti sedaj v neprijazni, mrzli zimi tako skriti v teh visokih bregovih in planinah, a v nedeljo, 17. decembra, smo imeli v novi naši šoli prav prirčno božičnico. Vrata učiteljica gospodična Štefka Bulovčeva se je zelo potrudila s šolarji, ki so kot angelčki, pevci in vojaki nastopali tako čedno, ljubko in korajžno, da smo imeli vsi, mladi in odrasli, res prav srčno božično veselje. Šolski odbor pa je tudi vse storil, da je skoro vse šolarje bogato obdaril z dobrotami dobrih src, ki jih, hvale Bogu, še tudi v današnjih sicer mrzlih časovnih razmerah, ne manjka. Vseh gledalcev in poslušalcev čedne prireditve pa je bila ena misel: Dobri Jezusček, ki prinašaš iz leta v leto ob svojem rojstnem dnevu nedolžnim otročičem toliko tihga veselja, daj tudi našim javnim svetovnim razmeram ljubezen, mir in s tem veselje!

Sv. Rupert nad Laškim. Silovito pritiska letošnja zima v naših bregovih in klancih; na tepešni dan je toplomer pokazal celo 18 stopinj Celzija pod ničlo. A nič ne maramo za zunanji mrz, pač pa povsod naši vrli fantje in dobra dekleta nabirajo naročnike za naše krščanske liste. Na prižnici smo slišali »V vsako krščansko hišo spada tudi krščanski list!« To hočemo tudi doseči ter zlasti »Slovenskemu gospodarju«, ki ima že sedaj v naši fari nad sto naročnikov, pripomoči k še večjemu razmahu. Bog daj veselje, milosti polno leto 1940 vsem dobrim, blagim ljudem!

Teharje. Naša občina je razdelila za Novo leto revnim družinam denarne zneske za nabavo potrebnih živil. Občinski odbor je sklenil, da se bo podeljevala ob tem času podpora najbednejšim.

Krenična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefovom grenko vodo«, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodec in čreveh, pa pijejo »Franz-Josefovo« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35

Ob priliki svoje poroke je daroval za reveže naše občine celjski tovarnar Westen 15.000 din.

Rimske toplice. Podjetje Henrika Falter poseduje v Gračnici poleg Rinskih toplic tovarno podjetnikov in parno žago, v Jurklostru pa tovarno pohištva in tudi parno žago. Vrh tega poseduje veleposestvo velik kompleksa gozdov. Podjetje zaposluje precej delavcev. S 1. novembrom je podjetje zvišalo vsem delavcem plačo za 10%. Ker je podjetje precej svojih izdelkov izvažalo v razne prekomorske, zlasti angleške kolonije in je sedaj radi zunanjih dogodkov izvoz precej omejen, je zato tembolj hvalevredno, da je podjetje iz lastnega nagiba zvišalo delavcem plače. Da bi bilo povsod tako!

Trbovlje. V tukajšnjih obratih TPD je sedaj nekaj dni počivalo delo radi stavke rudarjev. Delavstvo je zahtevalo izboljšanje razmer, ki so se radi nastajajoče dragotne znatno poslabšale. Družba ni hotela ugoditi zahtevi delavstva po zopetni uvedbi draginjskih doklad, ki so bile svoj čas odzete. Po večkratnih brezuspešnih pogajanjih je družba obljubila izboljšati prejemke rudarjev, ki so se nato spet vrnili na delo.

Rajhenburg. Naša trška občina se je že dolga leta borila, od leta 1908, da bi trg dobil prepotreben vodovod. Sedaj se je ta dolgoletna želja naših tržanov po zaslugi naših občinskih mož in bivšega poslanca g. Tratnika, uresničila. Po posredovanju omenjenih mož je gradbeni minister g. dr. Krek nakazal podporo 250.000 din, občina bo pa tudi dala svoj prispevek in tako se bo vodovod takoj spomlad že začel graditi, če že ne v teku te zime. Pa še z nečim drugim se bomo lahko postavili. Tukajšnji rudnik TPD bo tudi na spomlad začel graditi pri nas veliko elektrarno, ki bo imela 24.000 KW. Tudi to bo kraju v ponos in korist. Toda to še ni vse! Prosvetno društvo gre s duhom časa naprej ter dela s polno paro. Postavilo si je v dvorani Slomškovega doma zvočni ktno, ki bo prvi v trgu in okolici ter je bila otvoritev že na Silvestrovo. Vsako nedeljo bo kazal lepe filme. — Leto je zatnilo, obnoviti je treba naročnino. Zlasti opozarjamo vse naročnike »Slov. gospodarja«, da mu ostanejo zvesti in mu pridobite še novih! — Gospodanje in dekleta pozor! Ob nedeljah in praznikih se bosta prodajala v kolportaži naša lepa lista »Nedelja« in »Kmečka žena«, in to pred cerkvijo po obeh opravilih. Vsa pojasnila glede katoliškega časopisa kakor tudi vse navedene liste dobite vsak čas pri našem farnem zastopniku Zemljak Viktorju v Rajhenburgu. Vsi v boj za naše katoliško časopisje!

še peresa niste pomohili za njega, in poiskati si je moral poštenega fiškala. Recite, če ni res!»

»Ti si pijan! Vidite, da je pijan!« je škripal Bradič ves bled in stiskal pesti.

»Jaz pijan? Jaz? Ali sem vse to, kar sem povedal, iz tega vrča pobral? Seveda! Če vam človek resnico zagode, vas zaboli glava. Poznava se midva dobro. Sva se že videla, prav tu sva se videla. Ali imate to v svoji pameti napisano? Ali veste, ko smo zadnjič volili? Prišli ste k nam agitirat za gospode, ki zdaj na vladi sedijo. Reklil ste nam, da so gospodje, za katere danes agitirate, lopovi — zdaj pa so vam angeli! Seveda! Mislili ste, da vas bodo stara gospoda napravili za senatorja, pa vas niso. Zdaj pa mislite, da vas bodo nova. Ali vas bodo! Pod nosom se boste obrisali. Denar! Denar! To je tisto, kajne? Zato vam gre voda na usta! To je vaša dobrot, to je vaša ljubezen za nas. A vi mu verjamete? Tepci ste, tepci!«

»Ven z njim!« je zagrmel Galovič in stegnil pesti, »laže, laže se! Pijan je! Pije naše vino pa nas hoče izdati!«

»Ven z njim!« so se zadržli kmetje vsi v en glas.

»Ne! Ne! Ne!« se je upri Pavlekovič ves divji in rdeč ko rak. Toda ko blisk ga je zgrabilo deset pesti za roke, za noge, za glavo. Kakor peresce so ga odnesli k vratom, pred vrata. Zvijal se je v zraku, otepal, stokal — zaman! Pesti, palice so padale neusmiljeno na nesrečno žrtev, razjarjeni advokat pa je za njim vpil:

»Čakaj, bedak kmečki! Prinesel ti bom še drugačen račun.«

»Počakajte!« se je nasmejal Galovič. »Krstimo tega nekrščanskega osla! Tamle je škaf deževnice. Naučite ga pameti! V škaf z njim!«

Nekoliko kmetov je udarilo v krohot, večina pa je umolknila, obstala, bilo jih je sram takega dejanja. Tedaj je skočil izza grma pri poti mladenič — Andro. Plamenečih oči je stopil pred kmete in dvignil veliko gorjačo.

»Stojte!« je zaškripal. »Tako mi Boga, prvega, ki se premakne, pobijem kakor psa. Vrzite starega na tla! Na srečo sem prišel pravi čas. Vi da ste možje in kristjani? Zverine ste. In vi tam na pragu gospoda, fina gospoda! Sram vas bodi!«

»O ti tepec!« se je razjezil Galovič. »Kdo si ti?«

(Dalje sledi)

bro počutijo. Vdirajo v hiše, gnezdijo v kuhinjah in opravi, celo v postelje lezejo, kar ima zelo hude in boleste posledice. Strah pred škorpjoni je že tako velik, da se je osnoval odbor, ki mu je poverjen neizprosni boj proti tem živahim. Nabrali so z javno zbirko veliko denarja, s katerim bodo »prostovoljnimi« uničevalcem škorpjonov plačevali po dva in pol piatra za vsakega ubitega škorpjona. Dostoj se uspehi precej majhni, ker prinašajo ljudje odboru na dan povprečno samo sto škorpjonov, tako da se nadloga še nič ni izboljšala.